

MÛTE HARBİ

Hicretin sekizinci yılında, âlemlere rahmet olan Server-i kâinat “aleyhi efdalüssa-levât” Efendimiz, İslâmiyet’in yayılması için yine çeşitli kabîlelere, devletlere elçiler gönderdiler. Bunların bâzılarından müsbet neticeler gelmiş, fakat Busrâ vâlisine gönderilen Hâris bin Ümeyr hazretleri, Şam’ın Belkâ nahiyesinin Mûte köyünde hıristiyan askerleri tarafından tutuklanmıştı. Şam vâlisi Şerahbil bin Amr’ın yanına götürülen Hazret-i Hâris “radıyallahü anh”, elçi olduğu hâlde, alçakça katledilip, şehîd edilmişti.

Bu habere Sevgili Peygamberimiz çok üzölmüşler ve derhâl kahraman Eshâbının toplanmasını emir buyurmuşlardı. Bu emri alan Sahâbîler, çocuklarıyla helâllaşıp acele Cürf ordugâhında toplandılar.

Habîb-i ekrem “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz öğle namazını kıldırıldıktan sonra;

- Cihâda çıkacak olan şu insanlara, Zeyd bin Hârîse’yi kumandan tâyin ettim! Zeyd bin Hârîse şehîd olursa, yerine Ca’fer bin Ebî Tâlib geçsin. Ca’fer bin Ebî Tâlib şehîd olursa, Abdullah bin Revâha geçsin. Abdullah bin Revâha da şehîd olursa, müslömanlar aralarında münasib birini seçsin ve onu kendilerine kumandan yapsın! buyurdu.

Bunun üzerine Eshâb-ı kırâm, isimleri sayılan kahramanların şehîd olacağını anlayarak ağlamaya başladılar;

- Yâ Resûlallah! Keşke sağ kalsalar da kendilerinden istifâde etseydik!.. dediler. Peygamber Efendimiz onlara cevap vermeyip sustular.

Bunları, orada bulunan Hazret-i Zeyd, Ca’fer ve Abdullah da işitmişler ve büyük bir sevince gark olmuşlardı. Çünkü en büyük gayeleri Allahü teâlânın dînini yayarken şehîd olmaktı. Artık müjde verilmiş ve bunu bizzat kendi kulakları ile işitmişlerdi.

Mücâhidler hazırlıklarını bitirmişler, kumandanlarını bekliyorlardı. Sevgili Peygamberimiz, beyaz İslâm sancağını Zeyd bin Hârîse hazretlerine teslim etti. Ona, Hâris bin Ümeyr’in şehîd edildiğı yere kadar gitmesini ve İslâm’ı tebliğ etmesini emretti. Kabul etmezlerse düşmanla çarpışmasını emir buyurdular.

Abdullah bin Revâha hazretleri, yanındaki kumandan arkadaşlarıyla birlikte vedâlaştıkları sırada, ağladı. Ona;

- Ey Revâha’nın oğlu! Ne için ağlıyorsun? diye sordular.

Şâir olan Abdullah bin Revâha “radıyallahü anh” da onlara şöyle dedi;

**Ağlamamın sebebi, değil dünyâ sevgisi,
Ve değildir vallahi, özleyeceğim sizi.**

**Asıl sebep şudur ki, Kur’ân-ı kerîminde,
Şöyle buyurmaktadır, Rabbimiz bir âyette:**

**Muhakkak biliniz ki, sizlerin içinizden
Hiç bir kimse yoktur ki, geçmesin Cehennem’den...**

**İşittim bu âyeti, Resûlullah okurken,
Cehennem’e uğrarsam, nasıl sabrederim ben!**

Arkadaşları;

- Allahü teâlâ seni, sevgili kulları zümresine ilhâk etsin, sâlihlerden olasın! diye duâ ettiler.

Sonra Abdullah bin Revâha hazretleri;

- Fakat ben, Allahü teâlâdan mağfiret olunmak diliyorum. Bir de, kanları fişkırtıp köpürten bir kılıç darbesiyle veya ciğer ve bağırsaklarımı kasıp kavuran bir mızrak saplanmasıyla şehîd olmak istiyorum!... dedi.

Ordu gitmeye hazırlandığı sırada, Hazret-i Abdullah bin Revâha, Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin yanına varıp vedâlaştıktan sonra;

- Yâ Resûlallah! Bana ezberliyeceğim ve aklımdan hiç çıkarmayacağım bir şey tavsiye buyurur musunuz? dedi.

Peygamber Efendimiz ona;

- Sen, yarın Allahü teâlâyâ pek az secde edilen bir ülkeye varacaksın. Orada secdeleri, namazları çoğalt, buyurdu.

Abdullah bin Revâha;

- Yâ Resûlallah! Bana, nasihatınızı çoğaltır mısınız? deyince,

Sevgili Peygamberimiz;

**- Allahü teâlâyı dâima zikret. Çünkü Allahü teâlâyı zikir, umduğuna ermen-
de sana yardımcı olur, buyurdu.**

Üç bin kişilik İslâm ordusu; “Allahü ekber! Allahü ekber!” nidaları arasında yürümeye başladı. Sevgili Peygamberimiz ve Medîne’de kalan sahâbîler, mücâhid gâzîleri Vedâ yokuşuna kadar tâkib ettiler.

Burada Âlemlerin efendisi, mübârek İslâm ordusuna şöyle hitâb ettiler:

**- Ben size, Allahü teâlânın emirlerini yapıp, yasaklarından kaçınmanızı, ya-
nınızdaki müslümanlara karşı hayırlı olmanızı ve onlara iyi davranmanızı tav-
siye ederim.**

Allahü teâlânın yolunda, O’nun ismini söyleyerek harbediniz. Ganîmet alınan mallara hıyanet etmeyiniz. Ahde vefâsızlık göstermeyiniz. Çocukları öldürmeyiniz. Orada hıristiyanların kiliselerinde, insanlardan ayrılıp kendile-
rini ibâdete vermiş bâzı kimseler bulacaksınız. Onlara dokunmaktan sakınınız!

Onların dışında, başlarında şeytanların yuvalandıkları bâzı kimselere de rastlayacaksınız ki, onların başlarını kılıcınızla koparınız. Siz, kadınları, yaş-
lanmış pîr-i fânîleri öldürmeyiniz. Ağaçları yakmayınız ve kesmeyiniz. Evleri de yıkmayınız!

Baş kumandan Zeyd bin Hârise’ye de;

**- Müşriklerden düşmanınla karşılaştığın zaman, onları üç husustan birine dâvet et!... (Eğer müslüman olurlarsa,) onları, Muhâcirler yurdu olan Medîne’ye hicret etmeye dâvet et! Dâvetini kabul ederlerse, Muhâcirlerin sâhib olduk-
ları haklara kendilerinin de sâhip olacaklarını ve onların mükellef oldukları vazifelerle kendilerinin de mükellef olacaklarını bildir. Şâyet müslüman olup**

lkelerinde oturmayı tercih ederlerse, müslümanlardan göçebe Arablar gibi olacaklarını ve onlar hakkında uygulanan ilh hükmün, kendileri için de uygulanacağını, harp ganmetlerinden kendilerine bir Şey ayırlamayacağını ve ganmetten ancak müslümanların yanında harbedenlerin faydalanacağını bildir!

Eğer İslâm'ı kabul etmezlerse, onları cizye vermeye dâvet et! İlerinde bunu kabl edenlere dokunma! Cizye vermeye de yanaŐmazlarsa, Allahü teâlânın yardımına sığınarak onlarla harb et!... buyurdular.

Bu nashatlerden sonra mchidlerle vedlaŐtılar. İslâm ordusu, tekbr sadlarıyla ayrıldı. Geride kalanlar, gidenlere el sallayıp;

- Allahü teâlâ sizi her türlü tehlikeden muhfaza buyursun, yine sağ slim geri çevirsin, diye d ediyorlardı.

Ufuktan kayboluncaya kadar, yaşlı gözlerle arkalarından gbta ile baktılar...

Zeyd bin Hârise'nin elindeki mukaddes sancak dalgalanıyor, mücâhidler bilinmeyen uzun bir yolculuğa Allahü teâlânın dnine hizmet için gidiyorlardı.

İslâm ordusu, hızla Suriye'ye doğru ilerliyordu. Yolculuk olaysız ve neŐ'eli geçiyordu.

Mücâhidler, bir an önce düşmanla karŐılaŐmak için sabırsızlanıyorlardı. Őehdlięi isteyenlerin içinde en arzulu olanlardan biri de Abdullah bin Revâha hazretleriydi. Bunu Zeyd bin Erkm Şöyle anlattı:

- Ben Abdullah bin Revâha'nın terbiyesi altında yetiŐmiŐ bir yetimdim. O, Mte seferine çıktığında, beni de devesinin arkasına bindirmiŐti. Geceleyin bir müddet gidince, dudaklarından Őu beytler dökülüyordu:

**Ey devam! Kumluktaki, kuyuya eğer beni,
Oradan da dört konak, götürürsen ileri.**

**ıkarmam artık seni, bundan baŐka sefere,
Shipsiz kalacaksın, az sonra, ona göre.**

**Ben herhlde evime, geri dönmeyeceęim,
Umarım ki bu harpte, ben Şehîd düŐeceęim.**

**Son konakta m'minler, geçti beni hız ile,
Ey Revâha'nın oğlu, en yakınların bile,**

**KardeŐlik bağlarını, kopararak geçtiler,
Seni Hak teâlâya bırakıp da gittiler.**

**Artık düŐünmüyorum, geride ne malım var?
Hiç umurumda değil, aęaçlarla hurmalar!**

Bunları iŐitince, ağladım. Abdullah bin Revâha bana kamçısıyla dokunarak;

- Ey yaramaz! Sana ne oluyor? Böyle söylememin sana, ne zararı var? Allahü teâlâ, bana Őehdlik nasîb ederse, sen de hayvan üzerinde geri dönüp, yerine ula-

şırsın. Ben ise dünyânın bütün dertlerinden, tasa ve üzüntülerinden, hâdiselerinden kurtulur, râhata kavuşurum, dedi.

İnip iki rekat namaz kıldı. Sonunda uzunca bir duâ yaptıktan sonra bana;

- Ey çocuk! diye seslendi.

- Buyur, dediğimde;

- Bu seferde inşâallah şehîdlik nasîb olacaktır! dedi.

Kahraman sahâbîler, Suriye’ye yaklaşırlarken Şam vâlisi Şerâhbil bin Amr, İslâm ordusunun yaklaşmakta olduğunu çoktan haber almıştı. Hemen Bizans kayseri Heraklius’a durumu bildirip, büyük bir yardım alarak rahatlamıştı. **Çünkü yaptığı istihbarata göre, müslümanlar ancak üç-beş bin kişiydi. Buna karşı kendi ordu-su, yüz bini aşıyordu. Silâhların ise, haddi hesâbı yoktu.**

Eshâb-ı kirâm aleyhimürrıdvân, Şam topraklarından Meân’a vardıkları sırada, Rumların yüz bin kişilik bir ordu ile üzerlerine geldiklerini öğrendiler. Orada konak-layıp iki gece kaldılar.

Kumandan Zeyd bin Hârise hazretleri, arkadaşlarını toplayıp durumu bildir-di. Rum ordusuna karşı ne yapmak lâzım geldiği hakkındaki görüşlerini sordu. Sahâbîlerden bâzıları;

- Rum ordusuyla karşılaşmadan, ülkelerine anî baskınlar düzenleyelim. İnsanlarını esir alıp Medîne’ye dönelim. Bâzıları da;

- Resûl aleyhisselâma mektup yazıp, düşmanın sayısını bildirelim. Bize acele asker göndermesini veya ne yapmamız gerektiğini soralım, diyorlardı.

İkinci görüşün daha uygun olduğuna karar verdikleri sırada, Abdullah bin Revâha hazretleri söze karışarak şöyle söyledi:

**Ey Kavmim ne sebepten, tereddüt edersiniz?
Şehîd olmak kasdıyla, cenge gelmedik mi biz?**

**Silâhça, süvârice çokluk olduğumuzdan,
Dolayı savaşmadık, kâfirlerle hiç bir an.**

**Allahü teâlânın, bize ihsân ettiği,
Şu din kuvveti ile savaştık aslan gibi.**

**Gidiniz, çarpışınız, muhakkak iyilik var,
Bu işin neticesi, ya şehâdet ya zafer.**

**Bedr günü vallahi, vardı iki atımız,
Uhud’da tek at ile pek azdı silâhımız.**

**Bu cenkte gâlip gelmek, varsa eğer kaderde,
Zâten böyle va’detti, Allah ve Peygamber de.**

**Hak teâlâ va’dinden, dönmez asla geriye,
Ey mü’minler öyleyse, yürüyün ileriye.**

**Şehîdlik varsa eğer, bizim kaderimizde,
Kavuşuruz Cennet’te, şehîd kardeşimize.**

Hazret-i Abdullah bin Revâha'nın bu sözleri, mücâhidleri cesaretlendirmişti.

- Vallahi Revâha'nın oğlu, doğru söylüyor, dediler.

Artık karar alınmıştı. Şehîd oluncaya kadar harbe devam edeceklerdi.

Şanlı sahâbîler, Mûte isimli köye geldiklerinde, yüz bin kişilik Rum ordusuyla karşılaştılar. Dağ taş düşman askeri ile dolmuştu. Bir tarafta, Allahü teâlânın dînini yaymak için tâ Medîne'den kalkıp Şam'a kadar gelen üç bin kişilik bir İslâm ordusu; öte yanda, İslâm'ı boğmak için toplanan yüz bin kişilik bir kâfir sürüsü bulunuyordu...

Görünüşte, mukâyese kabul etmez bir kuvvet dengesi vardı. Buna göre, bir müs-lümanın otuzdan fazla Rum ile çarpışması icâbediyordu.

Her iki taraf da harp düzenine girdiler. Bu sırada, Peygamber Efendimizin "sallallahü aleyhi ve sellem" emri gereği, İslâm ordusundan bir heyetin, Rum ordugâhına doğru ilerlediği görüldü. Bunlar Rum ordusuna,

- **İslâm'a gelmelerini, yoksa cizye vermelerini,** teklif ettiler.

Fakat onlar, bu dâveti reddettiler. Artık kaybedilecek zaman yoktu. Kumandan Zeyd bin Hârîse hazretleri, elinde mukaddes İslâm sancağı olduğu hâlde, ordusuna hücum emrini verdi. Bu ânı bekleyen mücâhidler;

- **Allahü ekber!** nidâları ile ok gibi ileri fırladılar.

Şimşek gibi kılıçlarını çekip, fırtına gibi düşmanın ortasına daldılar... At kişneme-leri, kılıç şakırtıları, tekbir sadâları ve vurulanların feryatları ayyuka çıkıyor, daha harbin başında, meydan, kan gölü hâline geliyordu. Şanlı sahâbîler her kılıç sallayış-larında ya bir baş, ya bir kol düşürüyorlardı.

Elinde Resûlullah'ın beyaz sancağı olan Hazret-i Zeyd, düşmanın tâ ortalarında; **"Allah Allah"** diyerek vuruşuyordu. Salladığı kılıçlarla etrafını bir anda açı-yor, düşmanı karşısına çıkıldığına pişmân ediyordu. Kumandanlarının kahramanca çarpışmasını gören şanlı sahâbîler, ondan geri kalmıyor, tek başına otuz düşmana kılıç yetiştirip onları tepelemeye çalışıyorlardı.

Bir ara, bir kaç mızrağın birden, kumandan Hazret-i Zeyd'in mübârek göğsü-ne saplandığı görüldü. Arkasından diğer mızraklar, onu tâkib etti. Şanlı sahâbînin vücûdu, delik deşik olmuştu. Derken Zeyd bin Hârîse'nin sıcak toprağa düştüğü ve çok özlediği şehâdet şerbetini içtiği görüldü.

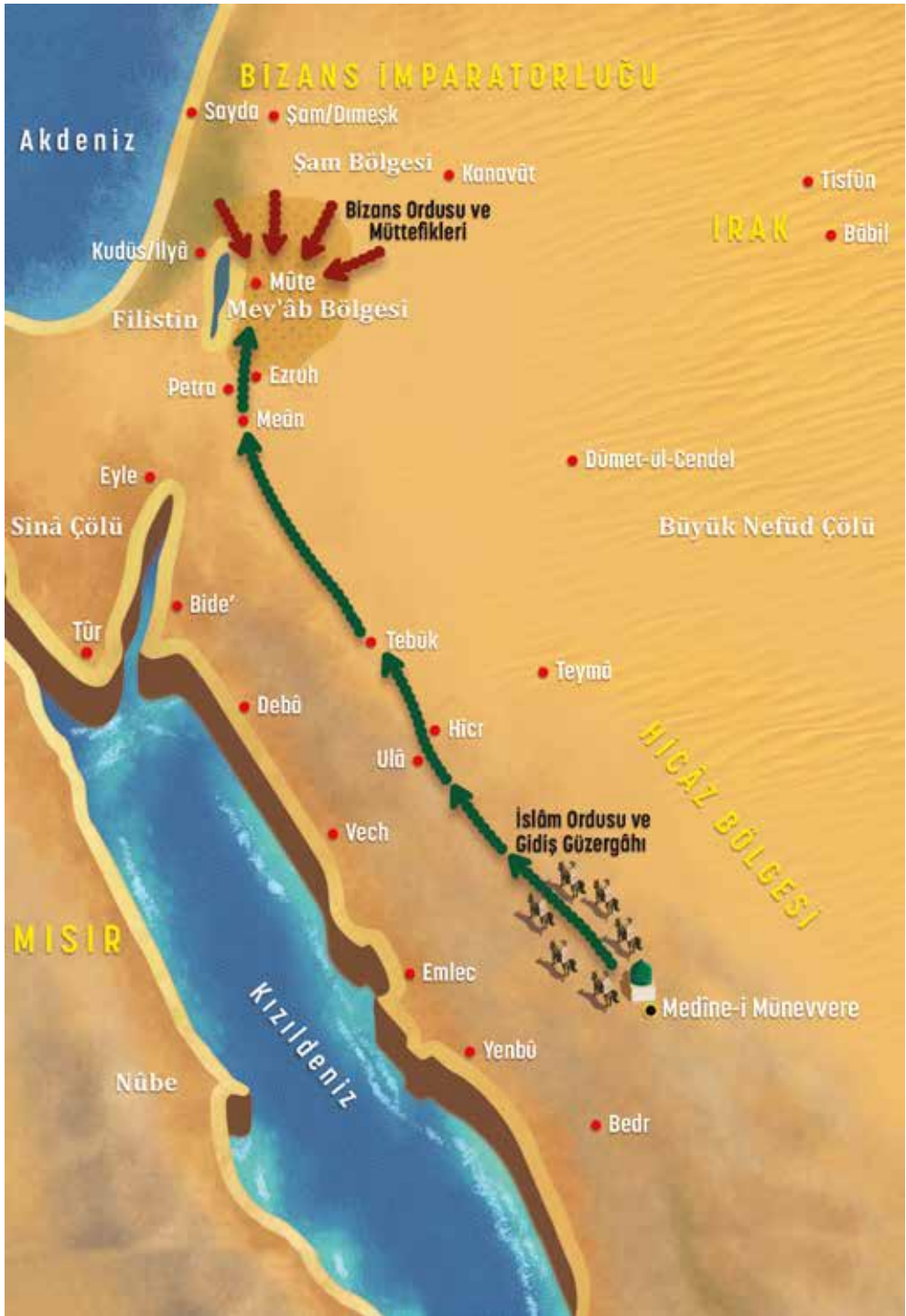
Zeyd bin Hârîse'yi tâkib eden Hazret-i Ca'fer, hemen sancağı kapdı. İslâm san-cağının dalgalandığını gören mücâhidler, yeni bir aşk ile savaşa devam ediyorlardı. Hazret-i Ca'fer de, Zeyd bin Hârîse gibi kahramanca çarpışıyordu. Bir taraftan düş-mana saldırıyor, diğer yandan da arkadaşlarına cesâret ve heyecan veriyordu. Yiğitçe çarpışan bu yeni kumandan, daha hızlı, daha seri hareketlerle kılıç sallıyor, düşmana göz açtırmıyordu.

Hazret-i Ca'fer, kendisinden geçmiş bir hâlde çarpışırken, arkadaşlarından bir hayli ileri gitmişti. Rumların ortasında tek başına dövüşüyor, her birine ayrı ayrı kılıç vuruyordu. Fakat bu gidişin, dönüşü olmadığını anlamakta gecikmedi. Kahraman kumandan;

- Bana düşen, kâfirlerin her birine kılıcımla vurmaktır! diyor,

- **Allahü ekber!.. Allahü ekber!..** mübârek kelâmından yeni bir mânevi güç alıyordu. Her kılıç vuruşunda bir düşmanı temizliyor, etrafına kimseyi yanaştırmı-

Mûte Harbi

yordu. Allahü teâlânın mübârek ismini dilinden düşürmüyor ve bitmez bir güçle çarpışıyordu. Nihâyet bir düşman askeri, Hazret-i Ca'fer'in sağ koluna bir kılıç vurdu. Sağ eli kesilen Hazret-i Ca'fer, mukaddes İslâm sancağını sol eliyle yere düşmeden yakaladı. Kaldırıp yine dalgalandırdı. Derken bir kılıç darbesi daha... Sol eli de kesilmişti. Bu defa sancağı, kesik kollarının arasında göğsüne bastırarak dalgalandırmaya çalıştı. Fakat bir biri peşinden şiddetle inen düşman kılıçları ile çok özlediği şehâdet mertebesine kavuştu. Mübârek rûhu, Cennet'in en yüksek derecelerine uçmuştu... Bedeninde doksandan ziyâde kılıç ve mızrak yarası sayılmıştı.

Kumandanlarının şehîd düştüğünü gören kahraman mücâhidler, yere düşen İslâm sancağını kaptıkları gibi, Abdullah bin Revâha hazretlerine teslim ettiler. O da, atının üzerinde sancağı dalgalandırarak düşmana şiddetle saldırdı. Bir taraftan önüne gelen düşmanı tepeliyor, bir taraftan da, şöyle diyordu:

**Ey nefsim, bana boyun eğeceksin elbette.
Bugün şehîd olurum, yemin ettim bu harpte.
Ya sen kendiliğinden, râzı olursun buna,
Ya kabûl ettiririm, bunu ben, zorla sana.
Eğer öldürülmezsen, şâyet sen bu savaşa,
Hiç ölmeyecek misin, ey nefsim söyle bana.
Ca'fer bin Ebî Tâlib ve Zeyd bin Hârise'nin,
Yaptığını yaparsan, bil ki iyi edersin.
Onlar şehîd oldular, ey nefsim durma geri,
Sonra bedbaht olursun, haydi atıl ileri.**

Hazret-i Abdullah da; “Allahü ekber!” nidâları arasında düşmanla amansız bir mücâdeleye tutuşmuştu. Bir ara bir kılıç darbesi parmağına isabet etti ve kesik parmak elinde sallanmaya başladı. Allahü teâlânın ve Resûlünün aşkıyla yanan bu mübârek kumandan, derhâl atından yere atladı, çarpışmasına engel olan yaralı parmağını, ayağının altına alıp;

- Sen sâdece, yaralı bir parmak değil misin? Zâten bu kazaya da Allahü teâlânın yolunda uğramış bulunuyorsun! diyerek çekip kopardı.

Şimşek gibi atına atlayıp, olanca gücü ile yine çarpışmaya başladı. Fakat bu kadar çarpışmasına rağmen, şehîdlik mertebesine kavuşamadığı için kendi kendini kınamaya başladı... Tekrar tekrar düşmana saldırdı. Sonunda bir mızrak darbesi ile yere düştü. Allahü teâlâ ve Resûlü yolunda çarpışırken şehîd olup, mübârek rûhu Cennet'e uçtu...

O anda Hazret-i Abdullah'ın yanında çarpışan Ebû'l-Yüsr Ka'b bin Umeyr, sancağı dalgalandırmaya çalıştı. Gözlerini Eshâb arasında dolaştırarak kendisinden daha yaşlı ve olgun birini araştırdı. Sabit bin Ekrem'i görünce, sancağı ona teslim etti.

Hazret-i Sabit, sancağı mücâhidlerin önüne dikdikten sonra;

- Ey kardeşlerim! Acele içinizden birini kumandan seçiniz ve ona tâbi olunuz, dedi. Onlar; “Seni seçtik” dedilerse de, Hazret-i Sabit bunu kabul etmedi. Gözleri

Hâlid bin Velîd hazretlerine takıldı. Ona;

- Ey Ebû Süleymân! Sancağı sen al! dedi. Müslümanlar arasına yeni katılan Hazret-i Hâlid, edebinden mukaddes sancağı almak istemedi ve mübârek dudaklarından;

- Ben bu sancağı senden alamam! Sen buna benden daha çok lâıksın. Zîrâ daha yaşlısın ve Bedr gazâsında Resûlullah’ın yanında çarpışmakla şereflemişsin!... sözleri dökülmüştü.

Fakat zaman kıymetli idi. Etraflarındaki Eshâb-ı kirâm, düşmanla kıyasıya vuruyor, yüz bin kişilik düşmanı geriletmeye çalışıyordu. Hazret-i Sabit, sözünü tekrarladı:

- Ey Hâlid! Resûlullah’ın mukaddes sancağını çabuk al! Vallahi, bunu sana vermek için almıştım. Sen, harbin usûlünü benden daha iyi bilirsin! dedi ve etrafındaki mücâhidlere;

- Ey kardeşlerim! Hâlid’in kumandan olmasındaki görüşünüz nedir? diye sordu. Onlar da hep bir ağızdan;

- Onu başımıza kumandan yaptık, dediler.

Bunun üzerine Hazret-i Hâlid, Âlemlerin efendisinin mübârek eliyle teslîm ettiği sancağı, büyük bir hürmet ve edeb ile alıp öptü. Atına atlayıp düşmana bütün haşmet ve heybetiyle saldırdı.

Kahraman sahâbîler yeni kumandanlarının peşinde tekrar hücûma geçtiler. Hazret-i Hâlid görülmemiş bir cesâret ve mahâretle çarpışıyor, önüne geleni devirip düşürüyordu.

Bir ara Kutbe bin Katâde hazretleri, düşman kumandanlarından Mâlik bin Zâfile’nin başını gövdesinden ayırdı. Rumların mâneviyatları bozulmuştu. Fakat vakit daralmış, akşam olmuş ve hava kararmaya başlamıştı. Karanlıkta savaşmak oldukça tehlikeliydi. Çünkü yanlışlıkla kendi arkadaşlarını vurabilirlerdi...

Bu sebeple her iki taraf da karargâhlarına çekildi. Yaralılar tedavi altına alındı. Hazret-i Hâlid, harp san’atında dâhi idi. Sabahleyin düşmanın karşısına yeni bir taktikle çıkmak ve onları şaşırtmak istiyordu. O gece, askerlerin yerlerini değiştirdi. Sağ taraftakileri sola, soldakileri sağa, öndekileri arkaya, arkadakileri de öne aldı.

Sabahleyin tekrar hücûma kalkan kahraman mücâhidler, **“Allahü ekber”** nidâları arasında çarpışmaya başladı. Düşman askerleri, kendilerine saldıran askerleri ilk defa görüyordu. Bunlar dünkü çarpıştıkları kimseler değildi.

Herhâlde, müslümanlara yeni bir ordu yardıma gelmişti!... Takviye kuvvetlerinin geldiğini zannedip korkuya kapılan Rum askerlerinin mânevîyatları bozuldu. Paniğe kapılıp kaçmağa başladılar. Bunu fırsat bilen, İslâm ordusu Rum askerleri üzerine şiddetli bir hücum yaptı. Düşman bertaraf edildikten sonra Mûte kal’asına geldiler. Hisârı da feth eden Hazret-i Hâlid ve kahraman sahâbîler, o gün çok daha güzel çarpışarak düşmana kılıç vurdular ve binlercesinin canını Cehennem’e gönderdiler. O gün Hâlid bin Velîd hazretlerinin elinde dokuz kılıç kırılmıştı.

Allahü teâlânın ihsânı, Resûl-i ekrem “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimizin duâları bereketiyle üç bin mücâhid gâzi, yüz bin düşman askerini bozguna uğratmıştı. Bu büyük meydan muharebesinde on beş şehîd verilmişti. Böylece, Bizans İmparatorluğuna, haddi bildirilmiş, daha güneye akınlar düzenlemelerine engel olunmuştu...

Resûl-i ekrem ve Nebiyy-i muhterem Efendimiz, kendisine harp meydanından bir haber gelmeden önce, Mûte’de olanları bildirmek üzere Eshâbını mescide toplamıştı. Sevgili Peygamberimizin mübârek yüzlerinden çok üzüntülü olduğu anlaşılıyor, daha çok üzümler korkusu ile kimse bir şey soramıyordu. Nihâyet Eshâb-ı kirâmdan biri;

- Canımız sana fedâ olsun yâ Resûlallah! Sizde olan üzüntüyü gördüğümüzden beri içimiz kan ağlıyor, üzüntümüzün derecesini ancak cenâb-ı Hak bilir! dedi.

Sevgili Peygamberimizin mübârek gözlerinden yaşlar boşandı ve buyurdular ki:

- **Bende gördüğünüz üzüntü, beni hüznün içinde bırakan şey, Eshâbımın şehîd olmaları idi. Bu hâl, onları, Cennet’te karşılıklı tahtlar üzerinde oturmuş kardeşler olarak görünceye kadar devam etti.**

Zeyd bin Hârise, sancağı eline aldı. Nihâyet şehîd edildi. O şimdi Cennet’e girdi. Orada koşup duruyor.

Sonra sancağı Ca’fer bin Ebî Tâlib aldı. Düşman ordularına saldırdı. Çarpıştı ve nihâyet o da şehîd oldu. O, şehîd olarak Cennet’e girdi ve yakuttan iki kanat ile dilediği gibi uçup duruyor.

Ca’fer’den sonra sancağı, Abdullah bin Revâha aldı. Elinde sancak olduğu hâlde düşmanlarla çarpıştı ve şehîd oldu ve Cennet’e girdi. Onlar, Cennet’te altından tahtlar üzerinde bana gösterildi.

Ey Allah’ım! Zeyd’i mağfîret eyle!... Ey Allah’ım! Ca’fer’i mağfîret eyle! Ey Allah’ım! Abdullah bin Revâha’yı mağfîret eyle!

Âlemlerin efendisinin mübârek gözlerinden hâlâ yaşlar boşanıyordu. Gözyaşları arasında şöyle devam ettiler:

- **Abdullah bin Revâha’dan sonra sancağı Hâlid bin Velîd aldı. İşte şimdi harp şiddetlendi. Ey Allah’ım! O (Hâlid bin Velîd) senin kılıçlarından bir kılıçtır. Ona yardım eyle!... buyurdular.**

Sevgili Peygamberimiz, Allâhü teâlânın izni ile bin kilometreden daha uzak olan harp meydanındaki durumu, bir mucize olarak görmüş ve Eshâbına bildirmişti.

Ca’fer bin Ebî Tâlib hazretlerinin şehîd düştüğü gün bu hâdiseyi anlattıktan sonra kalktılar, Hazret-i Ca’fer’in evine gittiler. Hanımı Esmâ evinin işlerini bitirmiş, çocuklarını yıkayıp saçlarını taramıştı.

Sevgili Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem”;

- **Ey Esmâ! Ca’fer’in oğulları nerede? Onları bana getir! buyurdular.**

Esmâ Hâtûn çocukları getirince, Resûlullah Efendimiz onları bağrına bastı ve doya doya öpüp kokladı. Mübârek kalbleri dayanamadı, mübârek gözlerinden yaşlar sicim gibi akmaya başladı. Bunu gören Hazret-i Ca’fer’in hanımı;

- Anam-babam, canım sana fedâ olsun yâ Resûlallah! Niçin oğullarıma yetimlere yaptığınız merhameti gösteriyorsunuz? Yoksa Ca’fer ve arkadaşlarından acı bir haber mi aldınız?! diye yalvararak sordu.

Âlemlerin efendisi, çok müteessir olmuştu:

- **Evet!... Onlar, bugün şehîd oldular!... buyurdu.**

Hazret-i Esmâ vâlidemiz de yetim yavrularını bağrına basarak ağlamaya başladı. Bu manzaraya Sevgili Peygamberimiz fazla dayanamamış, oradan ayrılmışlardı.

Seâdethânelerine dönen Habîb-i ekrem “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, zevce-i mutahharalarına;

- **Ca’fer’in ailesi için yemek hazırlamayı ihmâl etmeyiniz!** buyurdu.

Üç gün şehîd ailelerine yemekler gönderildi.

Aradan günler geçmişti ki, Medîne’ye müjde haberini Ya’lâ bin Ümeyye hazretleri ulaştırdı. Olup bitenleri daha söylemeden Resûl-i ekrem Efendimiz, ona;

- **İstersen olanları sen haber ver, istersen ben sana söyleyeyim,** buyurarak harp meydanında olanları teferruatıyla anlattılar. Bunun üzerine Hazret-i Ya’lâ bin Ümeyye;

- Seni hak din ve Kitâb’la Peygamber olarak gönderen Allahü teâlâya yemin ederim ki, mücâhidlerin başından geçen olaylardan anlatmadık bir tek hâdise bırakmadınız, dedi. Efendimiz de;

- **Allahü teâlâ, benim için aradaki mesafeyi kaldırdı da, harp meydanını gözlerimle gördüm,** buyurdular.

Bir kaç gün sonra haberciler, İslâm ordusunun Medîne’ye yaklaştığını bildirdiler. Peygamber “sallallahü aleyhi ve sellem” Efendimiz, Eshâbı ile kalktılar, Medîne’nin dışına karşılamaya çıktılar.

Uzaklardan bir toz bulutu kalkıyor, mukaddes İslâm sancağı dalgalanıyordu. Kılıç, kalkan parıltıları, etrafı ayna gibi ışılatıyordu...

Herkeste, derin bir heyecan göze çarpıyordu. Biraz sonra başlarında Hâlid bin Velîd hazretleri olduğu hâlde, mücâhid gâziler Medîne’ye girdiler “radıyallahü teâlâ anhüm ecma’in...”

Mûte Câmii ve Mûte Şehidliği

